

דברי הימים

ליקוטי דברי תורה על פרשת השבוע

נלקח מספר "שערי חיים" על פרשיות השבוע של מורינו הרה"צ שליט"א

פרשת נשא

גיליון 339

זמני השבת

7:30	פלאג המנחה:
8:57	הדלקת הנרות:
9:13	שקיעת החמה:
10:21	לילה:
10:26	לילה דר"ת:
3:33	עלות השחר:
4:45	נץ החמה:
8:52 - 8:16	סופ"ז ק"ש:
9:50	סופ"ז תפילה מעלות:
10:14	סופ"ז תפילה מהנץ:
12:59	חצות:
9:13	שקיעת החמה:
10:27	מוצש"ק להגאונים:
10:36	מוצש"ק לר"ת:

זיכוי הרבים

רכשו לכם זכות הפצת הגליון 'דברי חיים' להצלחה ולסיד"ש בכל העניינים או להנצחת קרוביכם.

kehilasdivreichaim@gmail.com

נדבת

חפסת גליון ופצתו

לעי"נ

האשה החשובה

והכבודה מרת יהודית

חנה מקסוול ע"ה בת

הר"ר שלמה וויט זצ"ל

נלב"ע כ"ז ניסן התשנ"ב

ברכת הכהן

סיפור מרגש שכל יהודי חייב לקרוא ואף אם מדומני אני שכבר כתבתי בעבר, אביא זאת שוב לטובת קוראינו. את הסיפור הביא אחד משליחי חב"ד בארה"ב שמכהן כרב בית כנסת גדול ופעיל בשעת תפילות שחרית, הוא שם לב שאחד המתפללים (ניצול שואה) עוזב את בית הכנסת כל פעם לפני 'ברכת כהנים' בחגים, (בחור"ל אינו נהוג בשבתות ובימי חול). הדבר עורר את תשומת ליבו והוא החליט לברר את העניין עם אותו מתפלל. עלה בדעתו להזמין את אותו מתפלל לסעודת החג בביתו. וכך הוא עשה. בתחילת תפילה החג, הרב ניגש אליו והזמין אותו לסעודת החג שתיערך בביתו לאחר התפילה. אך גם הפעם, להפתעתו, קצת לפני ברכת כהנים - היהודי הנ"ל מקפל את טליתו ויוצא מבית הכנסת. הרב הרגיש תחושת החמצה וחשב שהלה עזב את בית הכנסת והלך לביתו.

עם סיום בתפילה כשהרב יצא מבית הכנסת, הוא ראה לתדהמתו את אותו יהודי עומד וממתין בפנית הרחוב. באותו רגע הוא הבין שמשוהו בטח מסתתר פה... הוא ניגש אליו וברכו בברכת חג שמח, ושניהם צעדו יחד לבית הרב. לאחר שהם סעדו את ליבם, והלבבות נפתחו, העיז הרב ושאל את אורחו: "מדוע אתה מקפיד תמיד לצאת מבית הכנסת לפני ברכת כהנים?"

האורח החוויר. ניכר עליו שהוא נתון בסערת רגשות. עברו כמה דקות, וכשהוא מעט נרגע הוא החל בסיפורו: "אספר לך משהו שלא סיפרתי לאף אחד", סיפור מצמרר: "בזמן השואה, הייתי באושוויץ. היינו 800 אנשים בצריף אחד. היינו ישנים 8 אנשים דחוסים על דרגש עץ משופע, בלי שירותים ומקלחת; קצבת האוכל היתה 300 גרם לחם יבש ליום, ולפעמים מרק מקליפות תפ"א. אחד האסירים בצריף היה יהודי מיוחד שהחזיק נפשית את כולנו. כולם קראו לו "הרב של המחנה". הוא אהב את כולנו ועודד אותנו. כמעט בכל יום הוא היה יושב ומקשיב לצרותם של האסירים וחיבק אותם מכל הלב.

ערב פסח, אחרי מסדר ערב שבועיים חג הפסח, אנחנו חייבים לחגוג את ליל הסדר. צריך להשיג מצה שמורה. שכל אחד יפתח את העיניים ואת הלב, ויחפש דרך להשיג מצה כשרה לקיים בה את המצווה". ניגש אליו אחד האסירים, שהיה משרת בניקיון וסדר בדירתו של נאצי, מפקד המחנה, והציע את עזרתו. הוא סיפר שבשעות הצהריים המפקד עולה לישון, ומאותה עת הוא יכול להשתמש בתנור שבמטבח בכדי לאפות מצות. הרב התרגש מאוד, ובקצרה הסביר ליהודי כיצד להכשיר את התנור ולאפות את המצות. המשרת פחד פחד-מוות מהרעיון המסוכן, אבל בסוף הסכים. בתוך כמה ימים הוא חזר בלילה לצריף כשהוא מחביא אצלו שתי מצות כשרות!

ערב פסח, אחרי מסדר ערב התיישבנו כולנו על הרצפה והתחלנו בעריכת הסדר. הרב קרא את ההגדה בעל פה, ואנחנו הצטרפנו אליו. לאחר מכן הרב חילק חתיכת קטנה של מצה לכול אחד מ-800 האסירים. בין כולנו היתה התעוררת בלתי נתפסת. "מרור" היה בשפע כל השנה... "ארבע כוסות" של יין לא היו, אבל דמעות שתינו לרוב. אולם באותו הלילה זכינו לאכול מצה שמורה, כאן באושוויץ.

לפתע דלת הצריף נפרצה והנאצים יימח שמם נכנסו פנימה, כשהם רואים 800 יהודים יושבים על הרצפה ביחד. תוך רגע כולנו קפצנו ונעמדנו לצד הדרגש. הנאצי הראשי הוציא אקדח, תפס את היהודי הראשון שליידו, הצמיד לו את האקדח לראש, וצעק: "מי ארגן את כל הכינוס הזה? אם לא תגיד מיד - אני הורג אותך...!" אותו יהודי סירב להסגיר את "הרב", והנאצי המשיך לצעוק - "אני אהרוג את כולם, אחד אחד, עד שאדע מי אחראי לזה...!"

"הרב" נעמד באמצע השביל שבין הדרגשים, מול הנאצי, הוא קרע את חולצתו, חשף את ליבו, ופנה לנאצי: "הנה, זה הלב שלי, אני ארגנתי את הכול. אני אשם, הרוג אותי". הנאצי פסע לעברו כשהוא מכוון את אקדחו אל ליבו של הרב, ובשנייה לפני שהוא סוחט את ההדק, הוא נעצר ומתחיל לחייך חיוך שטני. אנחנו כבר ידענו שמשוהו אכזרי יותר עומד לקרות. הנאצי פתח ואמר: "אני לא אהרוג אותך ככה סתם. מחר נאסוף את כל המחנה, נעמיד במה גדולה, ואני אספר לכולם מה עשית, ורק אז אהרוג אותך..."

למחרת כך היה. אספו את כולם, הנאצי סיפר על "החטא" של הרב, והצמיד את אקדחו למצחו. בשניות האחרונות לחייו, הרים הרב את היד וביקש "זכות אחרונה", בקשה אחת לפני הוצאתו להורג. "בקשה? מה אתה רוצה?" שואל הנאצי בלעג ארסי. "לחם? מרק? בשר?" "לא", עונה היהודי. "אינני רוצה לא מים ולא בשר ולא לחם או מרק. אני רוצה לתת משהו לאלפי האחים שלי כאן. אני אוהב אותם, אני כהן ואני רוצה לתת להם ברכת כהנים..."

הרב הרים את שתי הידיים, מעמיד אותן בצורה המפורסמת, ומתחיל לברך ברכת כהנים: "יברכך ה'... וישמרך... את השקט ששורר בין האסירים אפשר היה לחתוך בסכין. היה זה מחזה נורא ומחריד. אלפי יהודים עומדים מורכנים, מורידים את העיניים לארץ, וים של דמעות נשפך... זה היה בכי בלי קול. האדמה הספוגה בדם היתה עכשיו רטובה מדמעות מלוחות רותחות.

"אחרי השחרור מאושוויץ נסעתי לאמריקה", סיים היהודי את הסיפור המצמרר. "עזבתי את היהדות לגמרי, חיפשתי לברוח מהכל. רציתי להתבולל, להתחתן עם מישהי לא יהודייה. אבל המחזה של אותה ברכת כהנים עמד מול עיניי, ופשוט לא יכולתי לעשות את זה... התחנתתי עם אישה יהודייה ונולדו לנו ילדים. רציתי לשלוח אותם ללמוד בבית ספר לא יהודי, אבל הדמות של היהודי, הרב הכהן מאושוויץ עמדה מול עיניי, ופשוט לא יכולתי לעשות את זה... שלחתי אותם לבית ספר יהודי".

"אתה מבין למה בברכת כהנים אני יוצא החוצה?" שאל היהודי את שליח חב"ד. "אני לא רוצה לאבד את הזיכרון של אותה ברכת כהנים של אושוויץ". אני רוצה לא לשכוח אותה, שתישאר חרוטה בליבי לעולמי עד... אני לא רוצה להחליף אותו בשום ברכת כהנים אחרת".

העורך

נְשֵׂא אֶת רֵאשֵׁי בְנֵי גְרֵשׁוֹן גַּם הֵם לְבֵית אֲבוֹתָם לְמִשְׁפְּחוֹתָם:

המפרשים דקדקו בלשון "גם הם" שלכאורה מיותר הוא, דמה בא לרבות, ובאמת מבואר במדרש שהיה אפשר לחשוב שהטעם שמנין בני קהת [המבואר בסוף פרשת במדבר] הוא קודם למנין בני גרשון כיון שבני קהת חשובים ביותר, לכן אמר בני גרשון גם הם חשובים כבני קהת, והטעם שהקדים בני קהת כי הם נשאו את הארון ומשום כבוד התורה הקדים אותם, אבל באמת כל אחד העושה תפקיד רצון הבורא, חשוב ג"כ לפני הקב"ה בלי שום חילוק, וזה חיזוק והתעוררות למי שאינו בעל כשרון או מי שאין לו היכולת לעסוק בתורה כל כך, ועוסק בעניני עבודה או גמ"ח וצרכי ציבור כל זמן שכונתו לשמים וקובע עתים לתורה, ג"כ חשוב לפני הקב"ה.

והטעם שלא נשאו גרשון הבכור את הארון שמרמז על התורה, להורות שאף שבשאר כתרים שייך ירושה אבל בכתר תורה אין ירושה אלא ממי שמגיע בתורה זוכה לקנאו, ולכן בני קהת שלא היו הראשון בנחלה זכו לתורה על שהיו יגיעים בה.

גַּם הֵם לְמִשְׁפְּחוֹתָם לְבֵית אֲבוֹתָם:

כ' צספר זינה לעמים מי שחושב על היחוס שלו ואינו עושה בעצמו שיהיה דומה למעשי אבותיו, אין היחוס חשוב כלום ולא עוד אלא שלפעמים זה קיטרוג עבורו, אבל אם "גם הם" ראויים אזי יש יחוס להיות "למשפחותם לבית אבותם".

זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי הַגְּרֵשׁוֹנִי לְעֲבוֹדַת וְלִמְשָׁא:

וכן בבני מררי כתיב וזאת משמרת משאם, אבל בבני קהת לא כתב לשון משא, כמבואר בסוטה דף ל"ה. דהארוך היה נושא את נושאינו כמו שמצינו בירדן שהארוך נשא את הכתנים באויר עיי"ש, לכן בבני קהת לא כתיב למשא כי להם לא היה הארון למשא, משא"כ בשאר כלי המשכן שהיו בידי גרשון ומררי שפיר נקראים בשם משא, וצפניס יפות כתב דבאמת משא בני גרשון היו היריעות שהם קלים הרבה יותר ממשא בני מררי ואעפ"כ הוצרכו להיות בני שלשים לכח כי כך הוא גזירת הכתוב, וכתב סמ"ס דמצינו בעבודת הלויים כתיב [בפסוקים ל"ז ומ"ה] אשר פקד על פי ה' "ביד משה", אמנם בבני גרשון [בפסוק מ"א] כתיב על פי ה' ולא כתיב ביד משה, כי כל עבודת הלויים היה קשה מאוד והוצרכו ל"יד משה" פי' לנס מן השמים להקים את המשכן, כי בפרשת פקודי מצינו ויקם משה את המשכן שהקימן בנס, משא"כ בני גרשון שנשאו את יריעות המשכן וזה לא היה כבוד ממילא לא הוצרכו לנס ע"י משה רבינו, ולכן בבני גרשון לא כתיב ביד משה.

כָּל הַבָּא לְצִבָּא:

יש שינוי לשון בין הלויים לבני ישראל, בתחילת פרשת במדבר כ' "כל היוצא לצבא" ואצל הלויים כ' "כל הבא לצבא", וכ' צספר נתיצות שלום להסביר כי יש שני מיני מלחמת היצר, יש מלחמה חיצונית ועל זה נלחמו בני ישראל ולכך כ' כל היוצא לצבא, ויש מלחמה פנימית ועל זה נלחמו הלויים שבט שדבקו בתורה בבחי' של מי לה' אלי, ולכן כ' כל הבא לצבא, ועי' בסוכה דף נ"ב. דרש רבי עוירא ואיתימא רבי יהושע בן לוי שבעה שמות יש לו ליצה"ר, רע, ערל, טמא, שונא, מכשול, אבן, צפוני, ורמזו לזה מה שאמר הכה"ג בקה"ק אחת למעלה ושבע למטה, שלמד זכות על בני ישראל שהיצה"ר שהוא למטה יש לו ז' כוחות והיצה"ט יש לו רק כח א' דהיינו אחת למעלה, וממילא קל ביותר להיכשל, ואח"כ בגמ' כ' אם פגע בך מנוול זה משכהו לבית המדרש, וכ' רש"י דהיינו היצה"ר, וקשה א"כ למה לא כתבו שיש לו ח' שמות דהיינו גם השם "מנוול", ותי' האלמו"ר מרחמסטריווקה - ירושלים שליט"א שהשבע שמות הם היצה"ר שיש לכאוא"ד כ' כי יצר לב האדם רע מנעוריו, אבל

המנוול הוא היצה"ר הנמצא ברחוב שאפשר להימנע ממנו, ולכן "אם פגע בך" דהיינו שאינו המהות שלך אלא באופן של פגיעה, וזה מלחמה חיצונית, תילך לבית המדרש ששם לא נמצא מנוול זו, אלא היצה"ר הפנימי, וכח התורה יכול להתיש את היצה"ר.

והתולדו את חמאתם אשר עשו:

מצות וידוי שהוא יסוד התשובה נמצא בפרשת גזל הגר, ותמוה למה נכתב דוקא בפרשה זו, ותי' הסילוש"י הסי"ס שבאמת כל חטא הוא גזל, שהקב"ה נתן חיים לאדם כדי שיעשה בהם רצון הבורא, והוא הנותן כח לעשות חיל, ובשעה שמורד בהקב"ה ומשתמש בכוחות שנתן לו הקב"ה לעבור רצון ה' הרי זו גזל מהקב"ה, וכמו שגזל הגר אין לו יורשים וממילא אי אפשר בהשבה, כמו כן להקב"ה לא שייך להשיב הזמן והכוחות שהשתמש בהן לעשות העבירה, לכן נתן הקב"ה מצות וידוי שיתבונן בו האדם ועי"ז יבוא לכפרתו.

וְלֹא יִטְמָאן אֶת מַחְזִיחֵם וְגו' וישלחו מן המחנה כאשר דיבר ה' אל משה:

לכאורה קשה להבין למה הוצרך התורה להגיד לנו שקיימו המצוה לשלוח מן המחנה, וכי בכל מצות התורה צריך לכתוב שבני ישראל קיימו את המצוה, ועוד יש להבין בהא דקיי"ל טמא מת יוצא ממחנה שכינה ובעל קרי ממחנה לזיה כמבואר בפרשתנו, וקשה איך חיו הלויים עם נשותיהם הלא בעל קרי אסור להיות במחנה לזיה, וכתב המשך סמ"ס חידוש שהלויים בהיותם במחנה לזיה פירשו מנשותיהם מהאי טעמא, ומדייק כן בפסוק וישלחו מן המחנה שעשו כן בפועל משום כאשר "דיבר" ה' אל משה, ובכל התורה כתיב כאשר "ציוה" ה' את משה, אמנם הם לקחו ק"ו מהא דמשה פירש מן האשה מכח מה שצריך לדבר עם השכינה כמבואר במס' שבת, ממילא הם עשו כאשר דיבר ה' אל משה כמו שמשה עשה כן עשו כל הלויים.

והתולדו את חמאתם אשר עשו [לשון רבים] והשיב את אשמו בראשו [לשון יחיד]:

יש הרבה אנשים שמתודים ואומרים הרבה, אבל לעשות פעולה של והשיב למעשה יש רק מועטים ויחידים וד"ל.

למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת נזיר לומר לך שכל הרואה סוטה בקילקולה יזיר עצמו מן היין ולכן נכתבה פרשת נזיר לאחר פרשת סוטה, והקשו א"כ למה בסדר הש"ס נכתב מסכת נזיר קודם למסכת סוטה, ותי' האלמו"ר האמרי אמת מגור ז"ל שבאמת הסדר צריך להיות סוד מרע קודם ואח"כ עשה טוב, לכן בתורה כתיב קודם פרשת סוטה להסיר מהרע ואח"כ ענין נזירות שהוא עשה טוב, אבל כשנתמעטו הדורות וראו חכמי ישראל שאם ימתינו על הסוד מרע מעולם לא יבואו לעשות העשה טוב, לכן אמרו שיעשו טוב אפילו אם עדיין לא הסירו כל הרע, ומעט אור דוחה הרבה מן החושך, ולכן בתורה שבע"פ נכתב מסכת נזיר קודם למסכת סוטה, שיעסוק בעשה טוב אפילו אם עדיין הרע אצלו, וממילא ידחה בזה החושך ג"כ.

לכאורה יש להבין מי שרואה קילקול הסוטה ומה שקרה בסופה למה צריך עוד ענין של להזיר עצמו מן היין, י"ל שיש כאן ענין גדול, שהרואה סופה של סוטה והמיתה משונה שלה, הלא הדבר בא בהתפעלות, וזה אינו נשאר אצל האדם כי הוא מקרה גדולה, וטבע האדם לראות ולהתפעל לזמן קצר ואח"כ לשכוח, כמו שמצינו ראתה שפחה על הים אבל עדיין נשאר שפחה, אבל ענין הנזיר שמקבל עליו קבלה על העתיד באופן תמידי, והאדם צריך לקבל עליו דוקא דבר קטן דהיינו שלא לשנות יין ולא ליטמא למתים, כי תפסת מרובה לא

באמירת ואהבת את הא וגו' וזה "ולאהבה את שמך", ובברכת כהנים יש השראה של שכינה ודביקות בא' שאפילו לאחר תיבה מזכירים שמו יתברך שאומרים יברך ה', וזה מרומז בפסוק ושמו את שמי על בני ישראל דהיינו תיכף באמירת יברך.

יברך בממון וישמרך מן המזיקין [חז"ל הובא ברש"י]. לכאורה מקודם יש לעשות השמירה מן המזיקין ואח"כ יכול להכניס ממון בביתו וכן הוא דרך העולם, אמנם כונת הברכה הוא שהממון בעצמו לא יהיה המזיק כמש"כ וישמן ישורון ויבעט, לפעמים ע"י ריבוי העושה שוכחים מי הנותן, וזה מזיק לאדם שנעשה עושר שמור לבעליו לרעתו ח"ו ומנכין לו משכרו בעוה"ז, לכן צריכים ברכה מיוחדת שממונו לא יזיק לו בשכרו בעוה"ב.

צטו"ע או"ח סימן קכ"ה "אין הכהנים רשאים לעלות בסנדליהן לדוכן", והטעם שמא תפסק לו רצועה וירצה לקשרה בעוד שחבריו הכהנים מברכים ויצא עליו לעז שהוא פסול לכהונה, והלבוש הביא הטעם מפני הקדושה שנאמר: אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר עומד עליו אדמת קודש הוא, "הלם" בגימטריא "כהן", וכיון שיש השראת השכינה בשעת נשיאת כפים, כמו שנאמר ושמו את שמי על בני ישראל, ממילא יש חיוב של נעליך.

הטעם שחזר התורה לפרש קרבן של כל נשיא ונשיא אף שאין בהם שום שינוי וחידוש, להורות שאצל הנשיאים לא עשו בשביל שהשני עשה, רק כל אחד עשה כאילו היה לו הענין בהתחדשות והוא הראשון שעושה, [ולכן רש"י פי' טעמי הקרבן בקרבן השני ולא בקרבן הראשון עיי"ש, כי בקרבן הראשון אין חידוש, אבל בקרבן השני כשמפרש טעמא מוכח שעשה כן בשביל הטעם שבו, וכן במדרש יש טעמים על כל נשיא ונשיא], ומזה יקחו בני ישראל לימוד שיש לעשות מצות ומעשים טובים מצד עצמו ולא בשביל שחבירו עושה, וגם שאין ענין של נתיישן בתורה ומצות אלא בכל יום יהיה בעיניך כחדשים. בספורנו כ' דהטעם שהתורה רצתה עגלה אחת לשני הנשיאים להורות ענין האחדות שיעשו ביחד.

הטעם שאין מברכין בחו"ל ברכת כהנים עי' **צמ"א** משום דטורדין על מחייתן ואינם בשמחה, כמו שביארנו בשנים קדמוניות ענין שמח בחלקו, וכובש יצרו, ועבודה זו אפשר להשיג דוקא בא"י אשר עיני ה"א בה ולא בחו"ל גזרו טומאה על ארץ העמים, ולכן אנחנו בבחי' אנוסים ומתברכים ע"י א"י דרך ארצם.

ברכת כהנים כ' הבעה"ט ט"ו תיבות כנגד ט"ו שנה שיעקב ראה את אברהם והיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו עי' ב"מ פ"ה ג' דורות רואין זא"ז התורה מחזרת על אכסניא שלה. ולכן אומרים אח"כ ברכת כהנים, **צאלץ** **צזי** כי שזה הפרשה היחידי בכתב שאתה רשאי לאמרו בע"פ אמור להם ענין המסורה, יברך ה' כ' סמט"ס אחר תיבה אחת מזכירים שם השם יותר משאר דברים שבנ"י מזכירים לאחר שני תיבות וקרבנותו וגו'. כח ברכת כהנים הוא חלק התורה שבו זכות התורה מתברך הכתובה על ידי משה עבדך וכו'.

תפסח, ולזמן של ל' יום, כי לפעמים אם מקבלים על זמן ארוך א"א לקיימו, ויותר טוב לתקופה קצרה ועי"ז הקבלה נשארת, ואח"כ אפשר להמשיך, וזה פועל הרבה יותר מעניני התפעלות.

"איש איש" כ' תשלוח אשתו:

י"ל שרצה להיות דוקא איש והשולט וזה גורם לדברים ל"ט, וגם הסמיכות לאי נתינת מתנות ג"כ סימן לאיש שיש לו עין ורע ולב רע, וזה גורם להשחתה.

בברכת כהנים יש 60 אותיות, וג' פסוקים, פסוק א' יש בו 15 אותיות, פסוק ב' יש בו 20 אותיות, פסוק ג' יש בו 25 אותיות, ו**צפספ כס** **כזי** הביא רמז דהנה ידוע שאהרן הכהן בירך ברכת כהנים בר"ח ניסן יום הקמת המשכן, אמנם באמת היה צריך להגיד ברכה זו בכ"ה כסלו כי תחילת נדבת המשכן היה מחרת יוה"כ פ' ונגמר בכ"ה כסלו, אך הקב"ה צוה להמתין עד ר"ח ניסן [ונדחה יום זה לנס דחנוכה], והנה מחרת יו"כ פ' עד כ"ה כסלו יש 73 ימים [כמנין חכמה כמש"כ בחכמה יבנה בית], אמנם לא עבדו כל הימים כי בשבתות ובימים טובים לא עבדו במלאכת המשכן, נמצא דמחשבו 73 ימים יש ליקח 3 שבתות בתשרי, 4 שבתות בחשוון, ועוד 3 שבתות בכסלו, סך הכל 10 שבתות, ועוד שני ימים טובים א' דסוכות ושמיני עצרת יש 12 ימים, ועוד תוספות שבת שעה קודם השבת ושעה שלאחריו שלא עבדו, יש שני פעמים 12 שעות, שזה עולה ליום א', יש כאן 73 יום פחות 13 יום סך הכל 60 ימים שעבדו בעבודת המשכן, בתשרי עבדו 15 יום בחשוון עבדו 25 יום ובכסלו 20 יום, סך הכל 60, לכן ברכם בששים אותיות וחלוק לג' חלקים כנגד כל חודש שעבדו, שיהיה חל הברכה במעשה ידיהם.

כה תברכו את בני ישראל אמור להם יברך וגו':

התחיל בלשון רבים "כה תברכו" וסיים בלשון יחיד "יברך", ושמעתי מהר"ל **מסקולטו** ז"ל שאין הברכה חל אלא במקום שיש שלום ואחווה, ומהו השלום, כשא' מרגיש עין טוב כשחבירו יש לו ברכה והשפעות טובות, ובעוה"ר זה חולי גדול בין איזה אנשים רעים כשא' רואה חבירו מצליח ביותר, הוא מדבר עליו ורואה חסרונות תמיד אצלו, ובכל פעם כשדבר עליו הוא מרגיש ברע ויש לו עגמת נפש, איש כזה אין הברכה יכול לשרות עליו, ורק עיון טוב הוא יבורך, ולכן כתיב בלשון יחיד יברך אם ירגיש כשחבירו יש לו ברכה הוא כמו שהברכה אצלו ממש, והכל אחד הוא, אזי הוא ראוי לקבלת ברכה.

יברך ה' וגו':

כ' **צמט"ס** שבחולין צ"א. מבואר חביבין ישראל שמזכירים שם הוי"ה ב"ה לאחר ב' תיבות והמלאכים רק לאחר ג' תיבות, שהם אומרים קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, ואנחנו אומרים ברוך אתה ה', ובשם **הגלל** **ליתל** דעל זה אנו משבחים ואומרים בכל יום "וקרבנו מלכנו לשמן הגדול באמת להודות לך וליחדך ולאהבה את שמך", וקרבנו מלכנו לשמן הגדול פי' להזכיר שמו הגדול "באמת", כי בתוה"ק שנקרא תורת אמת, מקדימים שם הוי"ה לאחר ב' תיבות, באמירת בראשית ברא אלקים [ס"ת אמת], וכן באמירת ברכות "להודות לך" באמירת ברוך אתה, וכן בשמע ישראל ה' אלקינו וגו' וזה "וליחדך", וכן

לע"נ

לע"נ

הרה"ח ר' דוד אליהו בן הרה"ח ר' יוסף חיים גרינוואלד זצ"ל

הרה"ח ר' בנימין גייטש בן הרה"ח ר' ישראל ווזנצ'וויץ זצ"ל

פרפראות על פרקי אבות

שמים עליכם: בפשטות הכונה כאן שהעושה מצוה או מונע עצמו מעבירה יהיה מחמת יראת שמים ולא מחמת יראת העונש או אהבת השכר. אבל אמונה בשכר ועונש צריך להיות זה היה הטעות של צדוק ובייתוס כידוע, שלא האמינו באמונה של שכר ועונש.

יש שני מיני עבדים, יש עבד עברי הלוקח שכר לעבודתו כמו הפועל ויש עבד כנעני שהוא קנין כספו של בעה"ב ואינו כפועל אלא כולו קנוי לבעה"ב ואוכל משלו ושותה משלו ומחייהו שלו, וכל כולו עצמיותו הוא מסור להאדון, וזה אינו ע"מ לקבל פרס, אף שבאמת הוא מקבל שכר, כן צ"ל עבודת השי"ת אנחנו לא כפועלים אלא כולנו קנוי להשי"ת שהוא מחיה אותנו ולכן אנחנו עושים רצונו ית"ש.

משל ללוה שאין לו מה לשלם והמלוה לוקח אותו כפועל שעי"ז ישלם לו במשך הזמן, לאחר השלמת יום הפועל תובע שכרו, אומר לו המלוה אתה רוצה חשבונות אני יכול לעשות חשבון גדול, לכן מוטב שלא לתבוע כלום, וזה מה שאמר הנביא בישעי' נ"ח כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם אותי יום יום ידרושון ודעת דרכי יחפצון, הם רצים לידע למה מגיע להם כך וכך, לכן הגד לעמי פשעם נעשה חשבון ואז נראה.

כסא דברכתא נביע בזה מעומק לבנו ונפשנו, בשיר ושכחה, בגילה ורננה, וברגשי הערצה קדם מעלת כבוד מורנו ומאורנו, מרביץ תורה לעדרים בהשכל ובתבונה, מלא במדע ובחכמה בתורה וחסידות, סיני ועוקר הרים, מעלה פנינים יקרים מפז, מרגניתא זכה ומאירה, כל מגמתו וחפצו להגדיל תורה ולהאדירה, הרה"ג

רבי חיים אהרן צבי היילפרין שליט"א
וכל המשפחה הנכבדה והרוממה שיחי'

לרגל השמחה השורה במעונו באירוסין נינתו בת נכדו הרב **פינחס ארנסטר שליט"א** בן הרב הגאון הרב **אליעזר ארנסטר** דומ"צ ור"מ דקהל מאור חיים בצפת עיה"ק עב"ג

בן הרב הגה"צ ר' **שמואל מרדכי פארטוגאל** שליט"א בן כ"ק האדמו"ר מסקולען זצ"ל וחתן הגה"צ ר' **בערל שטערן** שליט"א אב"ד סקולען בני ברק בשעט"מ ולמזל"ט

יתן השי"ת שהזיווג יעלה יפה לאורך ימים ושנים מתוך נחת והרחבת הדעת, ויזכו לגדל בנים ובני בנים בתורה ויראת שמים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא ויזכו לרוב שמחות ונחת ברננה מתוך הרחבת הדעת ורב אונים על דרך התורה והחסידות מתוך חדווה הרחבה וכל מילי דמיטב, "שפע ברכה והצלחה" (בגימטריה חיים אהרן צבי היילפרין), אכ"י"ר

רבי שמעון הצדיק היה "משירי" אנשי כנה"ג, כי אנשי כנסת הגדולה היו נביאים ונבואה הוא גילוי אלקות ורצון הבורא ית"ש, ואחר מלאכי נפסק הנבואה, אמנם בימי שמעון הצדיק היו עוד גילויים מעין נבואה, אבל התחיל הענין של הסתר פנים, ואעפ"כ אמר להתחזק בג' דברים אלו.

על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים: מצינו בתורה עומד אנכי עומד בין ה' וביניכם, ובעבודה ואברהם עוודנו עומד לפני ה' וכ"כ ויעמד פנחס ויפלל, ובגמ"ח והוא עומד עליהם תחת העץ.

בתורה כתיב ה' הידיעה ובעבודה ג"כ, ולא על גמ"ח כי תורה ועבודה צריך להיות לשמה בכונה, משא"כ גמ"ח כי הנותן צדקה ע"מ שיחיה בני ה"ז צ"ג

שמעון הצדיק היה בתחילת בית שני בזמן שהעם היה מועטין רק כמ"ב אלף איש כמבואר בספר עזרא, וגם כח הפת א' ליפת דהיינו היונים היו בתוקפם וחכמת אריסטוטל היה משפיע על העולם, ורצה לחזק בני ישראל שהעולם אינו בכמות אלא באיכות דהיינו כלל ישראל כי אתם המעט מכל העמים, ואעפ"כ בשביל ישראל נברא העולם, [מעשה בגדול א' שאמר מיהו העולם נסתכל בגמ' כולי עלמא מודי וכו']

אברהם חסד, יצחק תפילה [ויצא יצחק לשוח בשדה], יעקב תורה [איש תם יושב אוהלים] וכאן נתהפך הסדר, אמנם בתוכחה כתיב וזכרתי את בריתי יעקב קודם ואח"כ יצחק ואברהם, כי כשמדברים מזכותים, זכות התורה הוא הראשון, וי"ל כי צריכים לידע תורה כדי שיבין איך ליתן צדקה, דיני קדימה ובאיזה אופן ליתן צדקה, ואח"כ צריכים להתפלל למי שהכסף והזהב שלו, ולהאמין שהכל מה' ואז חשוב הגמ"ח.

ובדרך רמז י"ל על המשנה אפילו אתה נותן לי כל כסף וזהב שבעולם איני דר אלא במקום תורה וכו', לכאורה קשה למה היה מגזם וידע שלא יתן לו כל הכסף וזהב שבעולם, אלא הכונה להכסף וזהב שמקיים העולם, אפ"ה בעינין מקום תורה לידע איך להתנהג בהכסף וזהב.

ביומא ס"ט איתא למה נקראו שמן אנשי כנה"ג שהחזירו עטרה ליושנה, לומר הקל הגדול הגבור והנורא, גדול כנגד חסד כמש"כ רש"י עה"פ את גדלך, נורא כנגד עבודה מה נורא המקום הזה, הגבור כנגד התורה"ק כמבואר במדרשי חז"ל "מפי הגבורה שמעו" [עי' עירובין דף נ"ד. ובמד"ר שמות ל"ג נ' ועוד מקומות].

על שלשה דברים העולם עומד: "עומד": מצינו הלשון השכינה עומד כנגדו, כי שלשה דברים הללו מביא השראת השכינה ולדבקה בו, וי"ל עומד ומועד האותיות מתחלפות, עי' מהר"ל בחי' אגדות מסכת מכות המבזה את המועדות שבכל מועד מתקיים ונועדתי לך שם ולכן גללו את הפרוכת לפני עולי רגלים.

אנטיגנוס איש סוכו קיבל משמעון הצדיק הוא היה אומר אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס אלא הו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא

לע"נ

הרה"ח ר' פינחס בן הרה"ח ר' בנימין בינוט וזנבים זצ"ל

אשר הלך לעולמו לאחר שהזדנך ביסורים קשים וקבלם באהבה בשב"ק פו' שמיני לסדר 'נקרובי אקדש' - מניסן תשנ"ז

